Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0014

2025. gada ziņojums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas

Savienības politiku šajā jomā

Eiropas Parlamenta 2026. gada 21. janvāra rezolūcija par 2025. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā (2025/2166(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 8., 21., 23. un 36. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 17. un 207. pantu,

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un citus Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumus un instrumentus cilvēktiesību jomā,

– ņemot vērā ANO 1948. gada 9. decembrī pieņemto Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to,

– ņemot vērā 1949. gada 12. augustā pieņemto Ženēvas konvenciju par attieksmi pret karagūstekņiem,

– ņemot vērā ANO 1984. gada 10. decembra Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu un tās fakultatīvo protokolu, kas pieņemts 2002. gada 18. decembrī,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2007. gada 13. septembrī pieņemto ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām,

– ņemot vērā ANO 2006. gada 12. decembra Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un tās fakultatīvo protokolu, kas pieņemts 2006. gada 13. decembrī,

– ņemot vērā Deklarāciju par jebkādas uz reliģiju un ticību balstītas neiecietības un diskriminācijas izskaušanu, kuru pasludināja, pieņemot ANO Ģenerālās asamblejas 1981. gada 25. novembra Rezolūciju 36/55,

– ņemot vērā ANO 1992. gada 18. decembra Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm,

– ņemot vērā ANO 1989. gada 20. novembra Konvenciju par bērna tiesībām un abus tās fakultatīvos protokolus, kas pieņemti 2000. gada 25. maijā,

– ņemot vērā 1983. gada 28. aprīļa Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Protokolus Nr. 6 un Nr. 13 par nāvessoda atcelšanu,

– ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 27. janvāra secinājumus par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2025. gadā,

– ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. novembrī pieņemto ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam un tā vidusposma pārskatu, kas tika apstiprināts 2023. gada 9. jūnijā,

– ņemot vērā 2020. gada 7. decembra Padomes Regulu (ES) 2020/1998 par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 9. jūnija Regulu (ES) 2021/947, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009[2],

– ņemot vērā ES stratēģiju par bērna tiesībām (COM(2021)0142),

– ņemot vērā ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību,

– ņemot vērā ES pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē, kuras Padome pieņēma 2014. gada 12. maijā,

– ņemot vērā pārskatītās ES pamatnostādnes politikai attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un

---

1 OV L 410 I, 7.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.

2 OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

pazemojošu rīcību vai sodīšanu, kuras Padome pieņēma 2019. gada 16. septembrī,

– ņemot vērā pārskatītās ES pamatnostādnes par bērniem un bruņotiem konfliktiem, kuras Padome apstiprināja 2024. gada 24. jūnijā,

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2023. gada 3. maija kopīgo priekšlikumu Padomes Regulai par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietnām korupcijas darbībām (JOIN(2023)0013),

– ņemot vērā ES pamatnostādnes par starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas veicināšanu,

– ņemot vērā Starptautiskās Krimināltiesas 1998. gada 17. jūlija Romas statūtus,

– ņemot vērā 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par ES pamatnostādnēm un pilnvarām ES īpašajam sūtnim reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES[3],

– ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu (ES Magņitska likums)[4],

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 27. maija secinājumus par ES Rīcības plāna cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam saskaņošanu ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam,

– ņemot vērā ES rīcības plānu par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm ārējā darbībā 2021.–2025. gadā (GAP III),

– ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem, kuras Padome pieņēma 2004. gada 14. jūnijā,

– ņemot vērā ES 2024. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē,

– ņemot vērā Parlamenta Saharova balvu par domas brīvību, kas 2025. gadā tika piešķirta Baltkrievijas žurnālistam *Andrzej Poczobut* un Gruzijas žurnālistei *Mzia Amaglobeli*,

– ņemot vērā Parlamenta 2025. gada 2. aprīļa rezolūciju par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā – 2024. gada ziņojums[5], kā arī iepriekšējās rezolūcijas par agrākajiem gada ziņojumiem,

---

3 OV C 411, 27.11.2020., 30. lpp.
4 OV C 99, 1.3.2022., 152. lpp.
5 OV C, C/2025/4390, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

– ņemot vērā rezolūcijas par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumiem (tā dēvētās steidzamās rezolūcijas), kas pieņemtas saskaņā ar Reglamenta 150. pantu, jo īpaši 2025. gadā pieņemtās rezolūcijas,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A10-0262/2025),

A. tā kā ES ir dibināta, pamatojoties uz tādu vērtību respektēšanu kā cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, kā tas ir noteikts LES 2. un 21. pantā; tā kā ES darbībai visā pasaulē ir jābalstās uz cilvēktiesību universālumu un nedalāmību, kā arī uz to, ka efektīva cilvēktiesību un demokrātijas aizsardzība un aizstāvība ir ES ārējās darbības pamatā;

B. tā kā ES iekšpolitikas un ārpolitikas virzienu konsekvence un saskaņotība ir būtiska, lai nodrošinātu efektīvu un uzticamu ES cilvēktiesību politiku un aizsargātu un atbalstītu brīvību un demokrātiju;

C. tā kā demokrātiskās sistēmas ir vispiemērotākās, lai garantētu, ka ikvienam ir iespēja izmantot savas cilvēktiesības un pamattiesības; tā kā demokrātijas pasaule, ko saprot kā nostabilizējušās politiskās sistēmas, kopumā ir drošāka pasaule, jo tās nodrošina ievērojamu līdzsvaru un atsvaru, lai starptautiskajā arēnā nepieļautu autokrātiju neprognozējamību; tā kā pašlaik tikai 29 % pasaules iedzīvotāju dzīvo liberālajās demokrātijās, kas ir straujš samazinājums salīdzinājumā ar 52 % 2009. gadā; tā kā autoritārisma, neliberālisma un populisma pieaugums apdraud globālo uz noteikumiem balstīto kārtību, cilvēktiesību aizsardzību un veicināšanu pasaulē, kā arī vērtības un pamatprincipus, uz kuriem balstās Eiropas Savienība; tā kā pieaug arī terorisms un ekstrēmisms, kas arī apdraud šīs vērtības un principus;

D. tā kā ES stingri tic un pilnībā atbalsta multilaterālismu, uz noteikumiem balstītu globālo kārtību un universālo vērtību, principu un normu kopumu, pēc kā vadās ANO dalībvalstis un ko ANO dalībvalstis ir apņēmušās ievērot saskaņā ar ANO Statūtiem;

E. tā kā globālā vēršanās pret dzimumu līdztiesību un pamattiesībām, tostarp sieviešu tiesībām, un pret *LGBTIQ+* vērstas retorikas pieaugums apdraud visneaizsargātāko cilvēku tiesības;

F. tā kā digitālās novērošanas un mākslīgā intelekta tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana arvien vairāk apdraud privātumu, vārda brīvību un cilvēktiesību aizstāvjus;

G. tā kā uz noteikumiem balstītas starptautiskās kārtības leģitimitāte,

ko ES stingri atbalsta un cenšas aizsargāt, ir atkarīga no starptautisko struktūru rīkojumu, piemēram, ANO Drošības padomes rezolūciju un Starptautiskās Tiesas (ST) un Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) spriedumu un lēmumu, ievērošanas; tā kā jaunos un jau notiekošos konfliktos pieaug un ir vērojami bezprecedenta globāli draudi šādu rīkojumu un lēmumu ievērošanai, kā arī kopumā starptautisko tiesību, cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību noteikumu ievērošanai; tā kā autoritārie un neliberālie režīmi ļaunprātīgi izmanto daudzpusējus forumus, lai virzītu uz priekšu reakcionāru programmu, tādējādi apdraudot cilvēktiesības un multilaterālu noteikumos balstītu starptautisko kārtību; tā kā daudzpusēju organizāciju diskreditēšana un uzbrukumi tām rada nopietnas sekas, piemēram, veicina nesodāmības kultūru; tā kā starptautiskas iestādes, to amatpersonas un personas, kas sadarbojas ar tām, arvien vairāk tiek pakļautas uzbrukumiem un draudiem; tā kā starptautiskajai sabiedrībai, tostarp ES, ir pienākums ievērot noteikumos balstītu starptautisko kārtību, panākot vispārēju atbilstību, tostarp no tās partneru puses;

H. tā kā sakarā ar ievērojamo starptautiskā finansējuma samazinājumu cilvēktiesībām, demokrātijas atbalstam un neatkarīgiem medijiem ES ir palikusi viena no pēdējiem būtiskākajiem globālajiem dalībniekiem šajā jomā;

I. tā kā ANO finansiālā situācija ir ļoti satraucoša un smaga sakarā ar to, ka darbinieku skaits ir samazināts par 20 % un tās vispārējais budžets ir samazināts par 500 miljoniem USD, kā arī to, ka pēc starptautiskā finansiālā atbalsta atsaukšanas ir ievērojami samazināts tās miera uzturēšanas, humānās palīdzības un veselības aprūpes aģentūru budžets;

J. tā kā ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam tika pagarināts līdz 2027. gadam, un tā kā kopā ar jauno daudzgadu finanšu shēmu (DFS) būtu jāsāk izstrādāt uzlabotu plānu 2028.–2034. gadam, lai risinātu jaunās problēmas, ar kurām saskaras pasaule; tā kā ierosinātā jaunās DFS pārskatītā struktūra neparedz īpašu programmu un budžeta līdzekļu iezīmēšanu cilvēktiesībām, demokrātijai un tiesiskumam, tādējādi radot bažas par nepietiekamu finansējumu, paredzamības trūkumu un tematisko prioritāšu vājināšanos;

K. tā kā cilvēktiesību aizstāvji (CTA), tostarp sieviešu tiesību aizstāvji, un pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) ir būtiski partneri ES centienos aizsargāt un veicināt cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu; tā kā valdības un nevalstiskie dalībnieki visā pasaulē vēl vairāk sašaurina pilsonisko telpu, arvien vairāk cenzējot, apklusinot un vajājot cita starpā CTA un PSO, žurnālistus, reliģiskās kopienas, opozīcijas līderus un citas neaizsargātas grupas to darbības dēļ, tādējādi vēl vairāk sašaurinot pilsonisko telpu;

L. tā kā valdības visā pasaulē arvien vairāk cenzē, apklusina un vajā

cilvēktiesību aizstāvjus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas to darbības dēļ; tā kā šāda izturēšanās ietver pasākumus, kas saistīti ar stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību, ierobežojošu valdības politiku, neslavas celšanas kampaņām, diskrimināciju un iebiedēšanu vai vardarbību, tostarp ārpustiesas nāvessoda izpildi, nolaupīšanu un patvaļīgu arestu un aizturēšanu; tā kā uzbrukumi CTA arvien vairāk tiek vērsti arī pret viņu ģimenēm un kopienām;

M. tā kā šāda reliģisko minoritāšu vajāšana ir reliģijas vai ticības brīvības, kas ir viena no Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un starptautiskajās tiesībās nostiprinātajām pamattiesībām, pārkāpums;

N. tā kā Tuvo Austrumu kristiešu kopienas, kas ir dažas no vecākajām pasaulē, joprojām saskaras ar smagu vajāšanu, diskrimināciju, piespiedu pārvietošanu un reliģijas vai ticības brīvības ierobežojumiem;

O. tā kā ar Direktīvu (ES) 2024/1712[6] tika grozīta Direktīva 2011/36/ES[7], lai pie praksēm, kas uzskatāmas par cilvēku tirdzniecību, pieskaitītu surogācijas, piespiedu laulību un nelikumīgas adopcijas izmantošanu;

P. tā kā Stambulas konvencijā, kurai nesen pievienojās ES, lai gan to ir ratificējušas tikai dažas dalībvalstis, ir apstiprināts, ka bruņoti konflikti izraisa atkārtotus cilvēktiesību pārkāpumus, kas skar civiliedzīvotājus, jo īpaši sievietes, kuras ir pakļautas izvarošanai un seksuālai vardarbībai, ko izmanto kā kara ieroci, un cieš no dzimumbalstītas vardarbības pastiprināšanās konfliktu laikā un pēc tiem, un izdzīvojušajām ir liegta piekļuve tiesu iestādēm vai pienācīgam medicīniskajam un psiholoģiskajam atbalstam; tā kā iepriekš minētajā konvencijā vardarbība pret sievietēm ir definēta kā cilvēktiesību pārkāpums;

Q. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām un sieviešu un meiteņu cilvēktiesības, tostarp viņu seksuālās un reproduktīvās tiesības, joprojām tiek pārkāptas visā pasaulē; tā kā konflikti, klimata pārmaiņas un migrācija, tostarp palielināts ar dzimumu saistītas vardarbības risks, ekonomiska marginalizācija un šķēršļi resursu piekļuvē, īpaši un nesamērīgi ietekmē sievietes; tā kā CTA un PSO, kuru darbība orientēta uz sievietēm, joprojām saskaras ar to, ka samazinās to kritiski svarīgā darba veikšanai vajadzīgā telpa, kā arī

---

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1712 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību (OV L, 2024/1712, 24.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību (OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

ar vardarbības draudiem, aizskaršanu un iebiedēšanu;

R. tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un viņu ģimenes, ir būtiska nozīme cilvēktiesību ievērošanas veicināšanā un demokrātiskas un iekļaujošas sabiedrības veidošanā; tā kā konfliktu, migrācijas un cilvēku tirdzniecības kontekstā personas ar invaliditāti, jo īpaši sievietes un meitenes, saskaras ar intersekcionālu diskrimināciju un tā kā saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām ES ārējai darbībai ir jāaizsargā viņu pilnīga iekļaušana un vienlīdzīga piekļuve;

S. tā kā klimata krīze rada draudus cilvēcei kopumā un tā pēc būtības ir cilvēktiesību krīze, kas apdraud tiesības uz dzīvību, pārtiku, ūdeni un sanitāriju, veselību, kultūru un citām jomām visos pasaules reģionos, kā to atzinusi Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (*IPCC*) un ANO Cilvēktiesību padome;

T. tā kā demokrātijas atbalsts ir ES ārējās darbības centrā un vēlēšanu novērošana ir viens no galvenajiem ES rīkkopas instrumentiem;

U. tā kā 2024. gadā vairāk nekā puse pasaules iedzīvotāju devās uz vēlēšanām un daudzās no šīm vēlēšanām bija vērojama manipulācija, dezinformācija un iejaukšanās mēģinājumi, kas tiek rīkoti valstī vai ārpus tās; tā kā līdzīgas tendences tiek novērotas 2025. gadā;

V. tā kā organizācijas “Reportieri bez robežām” (*RSF*) 2025. gada pasaules preses brīvības indekss liecina, ka vairāk nekā puse pasaules iedzīvotāju dzīvo valstīs, kurās preses brīvība ir “ļoti smagā” situācijā, un pasaules preses brīvības stāvoklis tagad pirmo reizi indeksa vēsturē ir klasificēts kā “sarežģīta situācija”; tā kā saskaņā ar *RSF* 2025. gada barometru (ceturtdien, 2025. gada 10. septembrī) kopš 2025. gada 1. janvāra ir nogalināts 51 žurnālists un mediju darbinieks, 527 tikuši ieslodzīti, 25 turēti kā ķīlnieki un 142 pazuduši bez vēsts;

W. tā kā pagājušo gadu iezīmē ārvalstu ietekmes un “ārvalstu aģentu” likumu skaita palielināšanās, tostarp valstīs ar ES kandidātvalsts statusu, vēršoties pret mediju kanāliem un mēģinot nepieļaut, ka tie saņem finansiālu atbalstu no ārvalstīm, tostarp no ES un tās dalībvalstīm, un veicinot baiļu un pašcenzūras gaisotni;

X. tā kā saskaņā ar UNESCO 2025. gada globālās izglītības uzraudzības ziņojumu 272 miljoniem bērnu un jauniešu ir liegtas pamattiesības uz izglītību un viņi nevar apmeklēt skolu, un šis skaits liecina par ievērojamu pieaugumu par 21 miljonu salīdzinājumā ar iepriekšējo aplēsi 251 miljona apmērā; tā kā meitenes un sievietes joprojām ietekmē ne tikai nabadzība, bet arī kultūras normas, ar dzimumu saistīti aizspriedumi, bērnu laulības un vardarbība, izmantojot oficiālu diskriminējošu politiku, kas liedz viņām piekļūt izglītībai un darba tirgum, un saskaņā ar UNICEF datiem katra trešā pusaudžu meitene no visnabadzīgākajām mājsaimniecībām nekad nav gājusi skolā;

Y. tā kā 2020. gada decembrī pieņemtais ES globālais cilvēktiesību sankciju režīms (*EUGHRSR*) – ES Magņitska likums[8] ļauj ES piemērot ierobežojošus pasākumus personām un vienībām, kas ir atbildīgas par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem jebkur pasaulē; tā kā dažas dalībvalstis ir pieņēmušas savus Magņitska veida tiesību aktus;

Z. tā kā transnacionālas represijas ir dokumentāli pierādīta parādība, kas norisinās pasaulē, pasliktinoties cilvēktiesību situācijai, sarūkot pilsoniskās sabiedrības telpai un pieaugot arvien represīvāku un uzstājīgāku autoritāru režīmu izplatībai;

AA. tā kā tiesu iestāžu neatkarības trūkums apdraud varas dalīšanu, vājina tiesiskumu un veicina demokrātijas regresu;

AB. tā kā dažu valstu, tostarp ES dalībvalstu, teritorijas joprojām atrodas ārvalstu lielvaru militārajā okupācijā, kas pārkāpj starptautiskās tiesības un attiecīgās ANO Drošības padomes rezolūcijas; tā kā joprojām turpinās pastāvīgi cilvēktiesību, tostarp īpašumtiesību, pārvietošanās un kulta brīvības, pārkāpumi, kā arī ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi kultūras un reliģiskajam mantojumam un tā saglabāšanu okupētajās teritorijās; tā kā joprojām nav atrisināts jautājums par bezvēsts pazudušām personām un ģimeņu tiesībām uz patiesību un taisnīgumu,

Pieaugoši draudi un globālas problēmas cilvēktiesībām un demokrātijai

1. pamatojoties uz ES vērtībām un principiem, kas nosaka Savienības rīcību starptautiskajā arēnā saskaņā ar LES 21. pantu, atkārtoti apstiprina savu nostāju par cilvēktiesību universālumu un nedalāmību un visiem cilvēkiem piemītošo cieņu, kas pausta 2025. gada 2. aprīlī pieņemtajā 2024. gada ziņojumā; jo īpaši atkārtoti uzsver savus secinājumus par sieviešu, bērnu, migrantu un bēgļu, reliģisko un etnisko minoritāšu tiesībām un visu to personu tiesībām, kuras joprojām skar cilvēktiesību pārkāpumi īpaši nežēlīgos veidos viņu rases, etniskās piederības, reliģijas, kastas, dzimuma, seksualitātes, invaliditātes vai sociālekonomiskā statusa dēļ, kā arī bažas par pārkāpumiem attiecībā uz domas, apziņas vai reliģijas, vārda un mediju brīvību un tiesībām uz informāciju un sabiedrības līdzdalību; atkārtoti pauž nelokāmu nostāju pret nāvessodu;

2. uzstāj, ka cilvēktiesību un pamatbrīvību efektīvai ievērošanai un aizsardzībai ir jābūt ES ārpolitikas stūrakmenim; aicina ES arī turpmāk izstrādāt visaptverošu instrumentu kopumu cilvēktiesību un demokrātijas stiprināšanai visā pasaulē; aicina ES un tās dalībvalstis

---

8 Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/1999 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem (OV L 410 I, 7.12.2020., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj) un Padomes Regula (ES) 2020/1998 (2020. gada 7. decembris).

arī turpmāk saskaņā ar savām vērtībām rādīt piemēru, lai veicinātu un stingri ievērotu cilvēktiesības un starptautisko tiesiskumu;

Demokrātijas regress

3. nosoda cilvēktiesību situācijas pasliktināšanos pasaulē, kā arī acīmredzami pieaugošo cilvēktiesību pārkāpumu un aizskārumu tendenci un demokrātijas regresu visā pasaulē, piemēram, sieviešu tiesību pārkāpumus, nāvessodus, ārpustiesas nāvessoda izpildi, patvaļīgus arestus un aizturēšanu, spīdzināšanu un sliktu izturēšanos, ar dzimumu saistītu vardarbību un apspiešanu pret pilsonisko sabiedrību, politiskajiem oponentiem, marginalizētām un neaizsargātām grupām, tostarp bērniem un veciem cilvēkiem, migrantiem, bēgļiem un patvēruma meklētājiem, kā arī etniskajām un reliģiskajām minoritātēm;

4. uzsver, ka ES ir jābūt pilnībā gatavai stāties pretī autoritārisma, totalitārisma un populisma pieaugumam, kā arī pieaugošajiem cilvēktiesību, demokrātijas un starptautisko humanitāro tiesību universāluma principu pārkāpumiem; norāda, ka autoritāros, totalitāros un neliberālos režīmos tiek apdraudētas tiesības piedalīties brīvās un godīgās vēlēšanās; pauž nožēlu par to, ka vairākās nobriedušās demokrātijās arvien biežāk pastāv šķēršļi šo tiesību pilnīgai izmantošanai; uzsver, ka iepriekš minētie režīmi rīko viltus vēlēšanas ar mērķi leģitimitizēt savu varu, un tajās nav reālu sāncensības, likumības un plurālisma iespēju;

5. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt kvalitatīvu izglītību meitenēm un vienlīdzīgas iespējas, kas ir būtiski sieviešu iespēju veicināšanai un viņu tiesību pilnīgai īstenošanai; uzsver, ka ieguldījumi meiteņu izglītībā visā pasaulē sniedz pozitīvus rezultātus sabiedrībai nākamajās paaudzēs; atkārtoti norāda, ka ir vajadzīga vecumam atbilstīga, uz pierādījumiem balstīta visaptveroša izglītība par seksualitāti un attiecībām un ka gan ES, gan ārpus tās ir jāizskauž dzimumu stereotipi un kaitīgas sabiedrības normas, kas veicina nevienlīdzību;

6. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi aizsargāt grūtnieču tiesības, nodrošinot visaptverošu atbalstu viņu veselībai, drošībai un cieņai;

7. uzsver, ka ir svarīgi apkarot visus sieviešu seksuālas izmantošanas veidus, tostarp viņu tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkā; uzsver, ka ir jānovērš un jāapkaro prostitūcijas legalizācija un normalizācija, kas var pastiprināt ekspluatāciju, ļaunprātīgu izmantošanu un organizēto noziedzību; aicina īstenot efektīvu politiku, kas vērsta uz prevenciju, cietušo aizsardzību un atbalstīšanu un to personu saukšanu pie atbildības, kuras gūst labumu no seksuālas izmantošanas;

8. atkārtoti uzsver, ka izvarošana joprojām ir viens no visizplatītākajiem cilvēktiesību pārkāpumiem, un atgādina, ka izvarošana, kas definēta, pamatojoties uz piekrišanas trūkumu, ES tiesību aktos ir jānosaka

par krimināli sodāmu atbilstīgi spēkā esošajam juridiskajam pamatam; visstingrākajā veidā nosoda izvarošanas un cita veida seksuālās vardarbības izmantošanu kā kara ieroci, lai terorizētu civiliedzīvotājus, apspiestu pretestību un iznīcinātu kopienas; atgādina, ka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām šādas darbības var uzskatīt par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci vai darbībām, kas veicina genocīdu;

9. aicina ES un globālos dalībniekus nosodīt tādu praksi kā sieviešu dzimumorgānu kropļošana, piespiedu un nepilngadīgu personu laulības un vardarbība un slepkavības "goda aizstāvēšanas" dēļ; aicina visā ES un pasaulē izlēmīgi rīkoties, lai novērstu sieviešu un meiteņu tirdzniecību un atbalstītu seksuālā un ar dzimumu saistītā vardarbībā cietušās;

10. uzsver, ka kiberuzbrukumi, dezinformācija un maldinoša informācija, ko bieži izmanto kā ārvalstu iejaukšanās instrumentus, tostarp vēlēšanu laikā, veicina šo demokrātiskās lejupslīdes tendenci; uzsver, ka uzticamiem, neatkarīgiem un daudzveidīgiem informācijas avotiem un kvalitatīvai žurnālistikai ir izšķiroša nozīme ne tikai nolūkā nodrošināt pārredzamību un pārskatatbildību, bet arī demokrātisko iestāžu noturību un iedzīvotāju informētu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē; tādēļ pauž dziļas bažas par pieaugošajām un daudzveidīgajām problēmām, ar kurām saskaras neatkarīgie mediji, tostarp par pieaugošajiem uzbrukumiem žurnālistiem un pieejamā finansējuma samazināšanos; atkārtoti norāda, ka vārda brīvība pieder pie cilvēktiesībām un ir vitāli svarīga plurālistiskas un demokrātiskas sabiedrības attīstībai; nosoda to, ka žurnālistu, CTA un PSO darbībā pieaug to cenzūra, apklusināšana un vajāšana, piemērojot tā dēvētos ārvalstu aģentu likumus, kā arī citus leģislatīvus un neleģislatīvus pasākumus, ko pieņēmuši autoritāri un neliberāli režīmi; norāda, ka šāda rīcība ietver pasākumus, kas saistīti ar stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību, ierobežojošu valdības politiku, transnacionālām represijām, neslavas celšanas kampaņām, diskrimināciju, iebiedēšanu, patvaļīgu apcietināšanu un vardarbību, kas rada ilgstošu ietekmi uz viņu karjeru un drošību; šajā sakarā uzsver faktu pārbaudītāju lomu mediju vidē, ko tie pilda, nodrošinot, ka sabiedrība var uzticēties saņemtajai informācijai;

11. uzsver pilsoniskās sabiedrības būtisko lomu labi funkcionējošas demokrātijas nodrošināšanā; pauž nopietnas bažas par to, ka joprojām tiek ierobežota pilsoniskās sabiedrības telpa un pieaug draudi cilvēktiesību aizstāvju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju dalībnieku darbam, kā arī viņu ģimenēm, kopienām un juristiem, un jo īpaši ir nobažījies par paņēmieniem, kurus izmanto viņu vajāšanai un kuri kļūst arvien rafinētāki; stingri nosoda viņu patvaļīgo aizturēšanu un nogalināšanu; pauž nožēlu par valdību rīcību visā pasaulē, kas vērsta uz pilsoniskās telpas samazināšanu, piemēram, ieviešot īpaši pielāgotus tiesību aktus, kuru mērķis ir ierobežot nevalstisko organizāciju finansēšanu, cita starpā no ārvalstu avotiem,

pieņemot tā dēvētos ārvalstu aģentu tiesību aktus un ļaunprātīgi izmantojot terorisma un korupcijas apkarošanas tiesību aktus, lai apspiestu pulcēšanās brīvību un CTA; nosoda miermīlīgo protestētāju, kā arī jauniešu un studentu vadītu protestu un organizāciju apspiešanu pasaulē un to, ka ir bijuši gadījumi, kad spīdzināšana un slikta izturēšanās ir izraisījusi nāvi un notikuši citi nopietni pārkāpumi;

12. nosoda šķēršļus neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības līdzdalībai daudzpusējos forumos, piemēram, izmantojot ar valdību saistītu NVO instrumentalizāciju un iebiedēšanu un represijas;

13. uzsver cilvēktiesību aizstāvju būtisko darbu cilvēktiesību veicināšanā; tomēr pauž nožēlu par pieaugošajiem uzbrukumiem cilvēktiesību aizstāvjiem; nosoda nesodāmību, ar kādu vainīgie izdara pārkāpumus pret cilvēktiesību aizstāvjiem gan publiskajā, gan privātajā sfērā; uzsver īpašos draudus, ar kuriem saskaras cilvēktiesību aizstāves, un atbildības trūkumu par šādām darbībām; norāda, ka metodes, ko izmanto viņu vajāšanai viņu valstīs un ārpus tām, ir kļuvušas rafinētākas, cita starpā ar dažādiem transnacionālu represiju un draudu veidiem, tostarp izmantojot finanšu līdzekļus, novērošanu, iebiedēšanu, digitālu vajāšanu un disidentu un aktīvistu politiski motivētu aizturēšanu ārvalstīs;

14. uzsver, ka autokrātiski un neliberāli režīmi arvien vairāk nelikumīgi izmanto starptautiskos finanšu un kiberdrošības tiesību aktus, piemēram, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas tiesību aktus vai Finanšu darījumu darba grupas standartus, lai vērstos pret atšķirīgiem viedokļiem un iegūtu viņu uzvedības datus, cita starpā ES teritorijā;

15. norāda, ka kara un piespiedu pārvietošanas apstākļos *LGBTIQ+* personas ir īpaši neaizsargātas un saskaras ar vajāšanu un vardarbību; aicina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) nodrošināt, lai ES ārējā palīdzība ietvertu šādās situācijās paredzētu aizsardzību un aizsardzības pasākumus;

16. uzsver, ka konfliktu un piespiedu pārvietošanas laikā aprūpes slogs nesamērīgi gulstas uz sievietēm un meitenēm, ierobežojot viņu piekļuvi izglītībai, nodarbinātībai un politiskajai līdzdalībai; prasa ES humānajā palīdzībā iekļaut pasākumus aprūpētāju atbalstam;

17. uzskata — lai gan jauno un topošo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta (MI), izmantošana var ievērojami uzlabot cilvēku labklājību, to neierobežota vai nepārdomāta piemērošana rada arī nopietnus draudus demokrātijai un cilvēktiesībām, vienlaikus paturot arī prātā, ka šo tranformāciju var veidot neobjektīvi dati un vadīt alogritmi, kas bieži pastiprina diskrimināciju; nosoda autoritāru režīmu arvien vairāk nepareizi vai negodprātīgi īstenoto sejas atpazīšanas tehnoloģiju izmantošanu, masveida digitālo uzraudzību, dziļviltojumus un dezinformācijas kampaņas, tiešsaistes satura

cenzūru, informācijas slēpšanu, kiberuzbrukumus, datu aizsardzības pārkāpumus, valsts finansētas tiešsaistes ietekmes operācijas un pieaugošo interneta bloķēšanas gadījumu skaitu kā spēcīgus piespiešanas līdzekļus; uzsver, ka autoritāri režīmi bieži vien izmanto interneta slēgšanu, lai apklusinātu politiskos disidentus un ierobežotu politisko brīvību; norāda — tā kā nav stingru minimālo cilvēktiesību aizsardzības pasākumu, pastāv risks, ka attiecīgās tehnoloģijas tiks eksportētas uz autokrātiskām sistēmām, tādējādi veicinot cilvēktiesību pārkāpumus arī citās valstīs;

18. nosoda daudzviet pasaulē vērojamo opozīcijas vilni pret dzimumu līdztiesību un sieviešu un *LGBTIQ*+ tiesībām; uzsver, ka šīs tendences apdraud Līgumā par Eiropas Savienību noteiktos pamatprincipus;

19. visstingrākajā veidā nosoda pieaugošos uzbrukumus seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām visā pasaulē; atkārtoti apstiprina, ka kvalitatīvu visaptverošu seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumu, tostarp drošu un likumīgu abortu, liegšana ir viens no dzimumbalstītas vardarbības veidiem;

20. atkārtoti pauž bažas par domas, apziņas, reliģijas un ticības brīvības pārkāpumiem un par neiecietības pieaugumu pret vietējiem reliģiskajiem aktoriem un reliģiskajām kopienām visā pasaulē; pauž nožēlu par reliģiskās identitātes politisko instrumentalizāciju un reliģisko minoritāšu izslēgšanu, tostarp no politiskās līdzdalības, kā arī par uzbrukumiem kultūras un vēstures objektiem; uzsver, ka brīvība izvēlēties savu reliģiju vai pārliecību ir cilvēktiesības, un par to nevar sodīt; tādēļ nosoda to, ka pastāv un tiek īstenoti tā dēvētie apostāzes un zaimošanas likumi, kuru rezultātā tiek piespriesti bargi sodi, īstenota pazemojoša izturēšanās un dažos gadījumos pat piemēroti nāvessodi;

21. nosoda komerciālu surogāciju, kas var ietvert reproduktīvo ekspluatāciju un sieviešu ķermeņa izmantošanu finansiāla vai cita labuma gūšanai, jo īpaši attiecībā uz īpaši neaizsargātām sievietēm valstīs ārpus ES; aicina Komisiju veikt pasākumus, kas palīdzētu risināt jautājumus saistībā ar komerciālu surogāciju;

Multilaterālisms

22. pauž dziļas bažas par ieilgušo globālo krīzi atbildības jomā un uzsver nepārtraukto cīņu, lai izskaustu nesodāmību par galveno starptautisko cilvēktiesību un humanitāro tiesību pārkāpumiem konfliktos visā pasaulē; atkārtoti apstiprina humānās palīdzības neitralitāti pēc būtības un tās svarīgo lomu visās konfliktu un krīzes situācijās; uzsver nopietnās sekas, ko rada daudzpusēju organizāciju, tostarp ANO, diskreditēšana un uzbrukumi tām, kas var veicināt nesodāmības kultūru un vājināt gan uzticēšanos ANO sistēmai, gan tās efektivitāti; aicina ES aizstāvēt starptautisko tiesisko regulējumu un īstenot stingrus pasākumus, lai nodrošinātu šo tiesību aktu

ievērošanu; pauž dziļas bažas par to, ka daudzpusējo cilvēktiesību jomas iestāžu darbs un daudzpusējā uz noteikumiem balstītā kārtība ir pakļauta bezprecedenta apdraudējumam un uzbrukumiem; pauž dziļu nožēlu par dažu valstu lēmumu izstāties no ANO Cilvēktiesību padomes un paziņojumiem, ka tās nepiedalīsies vispārējā periodiskajā pārskatā; nosoda pastāvīgos mēģinājumus mazināt ANO, tās ģenerālsekretāra, īpašo referentu un aģentūru, tostarp humāno palīdzības aģentūru, ietekmi un diskreditēt tos un nosoda arī uzbrukumus miera uzturēšanas misijām;

23. atkārtoti uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm ir jāpauž vienota nostāja ANO un citos daudzpusējos forumos, lai tajos varētu efektīvi risināt globālas problēmas cilvēktiesību un demokrātijas jomā un atbalstīt pēc iespējas spēcīgākus formulējumus saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem; uzsver, ka pašreizējā daudzpusējā sistēmā ir pilnībā jāiekļauj pasaules mēroga dalībnieki, kas pievēršas demokrātijai un cilvēktiesībām, piemēram, tādi kā ES; tādēļ aicina ES un tās dalībvalstis strādāt pie tā, lai daudzpusējos forumos, jo īpaši ANO Drošības padomē, nodrošinātu ES pastāvīgu vietu papildus jau esošajām dalībvalstu vietām;

24. pauž dziļas bažas par autoritāru, totalitāru un neliberālu režīmu pieaugošajiem uzbrukumiem noteikumos balstītai starptautiskai kārtībai, jo īpaši par to neprovocēto un nepamatoto agresiju pret miermīlīgām kaimiņvalstīm, kā arī par darbībām, kuru mērķis ir graut Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūru efektīvu darbību, cita starpā ļaunprātīgi izmantojot veto tiesības ANO Drošības padomē;

25. aicina dalībvalstis un līdzīgi domājošus partnerus izstrādāt stabilu stratēģiju un pastiprināt centienus, lai novērstu šo satraucošo eskalāciju un sūtītu vienotu un spēcīgu vēstījumu par atbalstu šīm organizācijām, kad tām tiek uzbrukts vai draudēts; uzskata, ka ANO, tās struktūrvienības un citas daudzpusējās organizācijas ir jāreformē, lai tās varētu efektīvi reaģēt uz šiem pieaugošajiem izaicinājumiem un draudiem;

26. norāda, ka šī atkāpšanās no daudzpusējās pieejas globālajai kārtībai ne tikai apdraud pašreizējo krīžu efektīvu risināšanu, bet arī palielina jaunu krīžu izcelšanās iespējamību; uzsver, ka daudzpusējā sistēma, kuras centrā ir ANO un citi daudzpusējie forumi, joprojām ir visefektīvākais veids, kā veicināt miera un drošības centienus, cilvēktiesību ievērošanu un globālas problēmas risināt taisnīgi, ilgtspējīgi un principiāli; atzinīgi vērtē ANO lomu cilvēktiesību veicināšanā, konfliktu risināšanā un globālajā pārvaldībā, jo īpaši konfliktu zonās;

27. uzsver, ka pieaugošā necieņa pret starptautiskajām tiesībām un debašu par starptautiskajām tiesu iestādēm, piemēram, ST un SKT, politizācija rada eksistenciālu apdraudējumu uz noteikumiem balstītajai pasaules kārtībai; pauž dziļas bažas par aizvien pieaugošo starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību neievērošanu un

polarizāciju saistībā ar tām; pauž nožēlu par vēl nepieredzētiem draudiem, ar kuriem saskaras SKT, jo īpaši saistībā ar sankciju piemērošanu tās tiesnešiem un darbiniekiem; atgādina, ka starptautiskajām tiesībām un kompetentām neatkarīgām tiesu iestādēm ir būtiska nozīme starptautiskā tiesiskuma uzturēšanā, atbildības nodrošināšanā un nesodāmības apkarošanā, kas ir nepieciešami priekšnosacījumi jebkādam izlīguma procesam un ilgtspējīgam mieram;

28. uzsver, ka visām ES dalībvalstīm kā Romas statūtu dalībvalstīm ir juridisks pienākums izpildīt SKT apcietināšanas orderus; tā kā jebkurš lēmums ignorēt šīs saistības vai izstāties no SKT pārkāpj ES *acquis* un grauj uz noteikumiem balstīto starptautisko kārtību;

29. atkārtoti pauž ES stingro atbalstu Eiropas Cilvēktiesību tiesai; mudina visas valstis, kas parakstījušas Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, pilnībā ievērot Tiesas nolēmumus;

30. ar bažām atzīmē, ka dažas valstis Cilvēktiesību padomē ir vairākkārt mēģinājušas ieviest terminus un koncepcijas, kas galu galā noved pie atbildības relativizēšanas; aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt, ka šādi formulējumi tiek sistemātiski noraidīti;

31. pauž nopietnas bažas par cilvēktiesību situāciju nelikumīgi okupētās teritorijās, tostarp ES teritorijā un ieilgušu konfliktu un daudzkārtēju iesaldētu un neredzamu konfliktu gadījumos, un aicina veikt efektīvus pasākumus, lai novērstu smagus cilvēktiesību pārkāpumus uz vietas;

Cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanai un aizsardzībai visā pasaulē paredzētā ES instrumentu kopuma novērtēšana

ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2027. gadam

32. uzteic to, ka ES Rīcības plāna cilvēktiesību un demokrātijas jomā grafiks tagad ir saskaņots ar ES budžeta ciklu, kam būtu jāpalīdz nodrošināt finansējumu rīcības plāna prioritātēm; tomēr atgādina, ka vidusposma pārskatīšanā netika skaidri izvērtēti kritēriji un tāpēc netika sniegti skaidri norādījumi trūkumu novēršanai; uzskata, ka ES Rīcības plāna cilvēktiesību un demokrātijas jomā pilnīgu pārskatīšanu nevajadzētu vēl vairāk atlikt un būtu nekavējoties jāsāk noteikt uzlabota plāna parametrus;

33. uzstāj, ka Parlamentam ir aktīvi jāiesaistās jaunā rīcības plāna sagatavošanā;

34. uzsver ES publiskās, parlamentārās un kultūras diplomātijas, kā arī starptautisko kultūras sakaru lomu cilvēktiesību veicināšanā un aicina EĀDD Stratēģiskās komunikācijas un prognozēšanas nodaļu pastiprināt centienus šajā jomā, un šim nolūkam būtu jānodrošina tai atbilstīgi resursi;

Finansējums ārējai darbībai cilvēktiesību un demokrātijas jomā – ierosinātais instruments "Eiropa pasaulē" saskaņā ar DFS 2028.–2034. gadam

35. atzinīgi vērtē ar cilvēktiesībām un demokrātiju saistītos mērķus visos ierosinātā instrumenta "Eiropa pasaulē" pīlāros un ierosināto ES finansējuma palielinājumu ārējai darbībai, jo īpaši ņemot vērā dramatiskos samazinājumus, ko veikuši citi līdzšinējie lielākie finansētāji, kam ir tieša ietekme uz visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem; uzsver, ka ES viena pati nevar segt šo līdzekļu iztrūkumu;

36. tomēr pauž dziļu nožēlu par to, ka ir svītrota tematiskā programma par cilvēktiesībām un demokrātiju, kas ir ES galvenais instruments cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanai un aizsardzībai visā pasaulē, uzsverot nepieciešamību konsekventi integrēt uz cilvēktiesībām balstītu pieeju visos ES ārējās darbības instrumentos, lai nodrošinātu saskaņotību, un par to, ka nav atvēlēts īpašs budžets un veikta līdzekļu iezīmēšana; uzsver Parlamenta lomu instrumenta plānošanas procesā un aicina Komisiju un EĀDD savlaicīgi dalīties ar visu attiecīgo informāciju, lai Parlaments varētu atbilstīgi pildīt savu lomu;

37. uzsver nepieciešamību noteikt skaidrus procentuālus mērķus, ieviest nodalītas budžeta pozīcijas un pārredzamu izsekošanu, lai nodrošinātu, ka līdzekļi tiek efektīvi izmantoti globālo problēmu risināšanai un neaizsargāto iedzīvotāju grupu atbalstam; atkārtoti norāda uz aizliegumu piešķirt ES līdzekļus darbībām, kas ir pretrunā ES pamatvērtībām, piemēram, terorismam vai ekstrēmismam;

38. pauž nožēlu par to, ka sadarbībai ar valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, nav paredzēti pārredzami un izpildāmi cilvēktiesību un demokrātijas nosacījumi, kas būtu efektīvs instruments, lai reāli īstenotu ES apņemšanos veicināt cilvēktiesības visā pasaulē;

ES īpašais pārstāvis (ESĪP) cilvēktiesību jautājumos

39. joprojām uzskata ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos lomu par būtisku ES ārējās cilvēktiesību politikas balsi, kas ciešā sadarbībā un koordinācijā ar visām ES struktūrām veicina tās pamanāmību un saskaņotību;

ES īpašais sūtnis reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai un aizsardzībai ārpus ES

40. konstatē, ka ES īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES amats ir bijis vakants vairāk nekā gadu; uzsver, ka ir jānodrošina cieša sadarbība ar ESĪP cilvēktiesību jautājumos un Padomes Cilvēktiesību jautājumu darba grupu;

ES tirdzniecības un starptautiskie nolīgumi ar valstīm, kuras nav ES dalībvalstis

41. uzsver starptautisko nolīgumu, tostarp asociācijas un tirdzniecības nolīgumu, kā arī tādu instrumentu kā vispārējā preferenču sistēma (VPS) un VPS+ izšķirošo nozīmi, lai cilvēktiesības un demokrātijas normas kļūtu par pamatelementu ES attiecībās ar valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, nolūkā veicināt un uzraudzīt šo normu ievērošanu un īstenot cilvēktiesību nosacījumu ES ārpolitikā; atkārtoti aicina attiecīgajos nolīgumos starp ES un valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, iestrādāt cilvēktiesību novērtējumus un iekļaut stingras klauzulas par cilvēktiesībām; uzsver, ka ar šo nolīgumu starpniecību ir svarīgi novērst dzimumu nevienlīdzību un veicināt sieviešu tiesības, cita starpā atbalstot sieviešu līdzdalību ekonomikā un aizsargājot viņas no diskriminācijas un ekspluatācijas;

42. uzstāj, ka ES nolīgumos, attīstības projektos un uzņēmumu darbībās, kas ietekmē pirmiedzīvotāju zemi vai resursus, ir konsekventi jāievēro pirmiedzīvotāju tiesības, kā noteikts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām; uzsver, ka ir svarīgi ievērot pirmiedzīvotāju tiesības, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, klimatrīcību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;

43. atgādina, ka uzņēmumi ir atbildīgi par to, lai nodrošinātu, ka to darbība un piegādes ķēdes nav iesaistītas cilvēktiesību pārkāpumos; uzsver nepieciešamību novērst tiesiskās un normatīvās nepilnības, kuras uzņēmumi varētu izmantot, lai pārkāptu cilvēktiesības un kaitētu videi; atkārtoti pauž stingru atbalstu ANO beztermiņa starpvaldību darba grupai jautājumos par transnacionālām korporācijām un citiem uzņēmumiem cilvēktiesību kontekstā attiecībā uz juridiski saistošu instrumentu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām;

ES cilvēktiesību dialogi

44. atzīmē, ka 2024. gadā tika organizēti 35 cilvēktiesību dialogi un apspriešanās; uzskata, ka šie dialogi joprojām ir svarīgs instruments cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanā, taču pauž nožēlu, ka tie bieži vien tiek uzskatīti par atsevišķu instrumentu, nevis būtisku elementu pastāvīgā darbībā cilvēktiesību jomā attiecībās ar trešām valstīm un reģioniem; prasa dialogos pastiprināti un jēgpilni iesaistīt pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka patiesām PSO nedrīkst liegt iesaistīties cilvēktiesību dialogos un ka tās ir jāiesaista jebkurā dialogā bez jebkādiem ierobežojumiem; uzskata, ka ir iespējas sistemātiskāk palielināt Parlamenta lomu dialoga procesā; atkārtoti uzsver, ka ir jāizskata atsevišķi gadījumi, jo īpaši tie, kurus Parlaments ir akcentējis savās rezolūcijās, un jānodrošina pienācīgi turpmākie pasākumi; pieņem zināšanai to, ka vairāki cilvēktiesību dialogi joprojām netiek rīkoti ES galvenajā mītnē;

ES sankciju instrumenti un rīki, tostarp Globālais cilvēktiesību sankciju režīms (GHRSR – Magņitska likums)

45. atkārtoti pauž atbalstu tam, lai *GHRSR* tiktu plašāk izmantots kopā

ar citiem *ad hoc* sankciju regulējumiem kā svarīgs ES politikas instruments, kas veicina tiesiskumu, demokrātiju un cilvēktiesības un papildina citus tiesiskos instrumentus; aicina ES un tās dalībvalstis paplašināt ES globālā cilvēktiesību sankciju režīma (ES Magņitska likuma) darbības jomu un iekļaut korupcijas gadījumus, kā to jau vairākkārt pieprasījis Parlaments, un sistemātiski uzskaitīt starptautisko represiju veicējus, tostarp tos, kas vēršas pret diasporas kopienām; tomēr atgādina par pašreizējās lēmumu pieņemšanas sistēmas ierobežojumiem un vilcināšanos šo instrumentu aktivizēšanā, kā arī par izpildes mehānismu nepilnībām, kas ļauj tos apiet; atkārtoti aicina ieviest kvalificēta vairākuma balsošanu attiecībā uz lēmumiem par *GHRSR*; aicina nodrošināt sankciju vienlīdzīgu, principiālu un pilnīgu īstenošanu un vērsties pret to apiešanu;

ES atbalsts cilvēktiesību aizstāvjiem

46. atzinīgi vērtē to, ka 2024. gadā Cilvēktiesību aizstāvju mehānisms, ko finansēja no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta "Eiropa pasaulē" tematiskās programmas "Cilvēktiesības un demokrātija", atbalstīja 10 050 cilvēktiesību aizstāvju, kuri tika uzskatīti par augstam riskam pakļautām personām, no kuriem 51 % bija sievietes, un tajā pašā laikposmā atbalsts tika sniegts arī vairāk nekā 700 apdraudētiem žurnālistiem 60 valstīs;

47. pauž nožēlu par to, ka dažiem cilvēktiesību aizstāvju aizsardzības mehānismiem, piemēram, *ProtectDefenders*, netiek sniegti pienācīgi līdzekļi vajadzību nodrošināšanai, un aicina ES un dalībvalstis stiprināt budžeta atbalstu, nodrošinot elastīgu, pieejamu un ilgtermiņa finansējumu, lai cilvēktiesību aizstāvji varētu turpināt savu vitāli svarīgo darbu pieaugošu represiju apstākļos;

48. uzsver ES delegāciju un dalībvalstu pārstāvniecību nozīmīgo lomu tiesas procesu novērošanā, apcietināto apmeklēšanā un vajāto cilvēktiesību aizstāvju ģimeņu un juristu atbalstīšanā;

49. atzinīgi vērtē ES Vīzu kodeksa rokasgrāmatas 2024. gada atjauninājumu, kura mērķis ir precizēt dalībvalstīm cilvēktiesību aizstāvju lietu elastīgas izskatīšanas iespējas, lai paātrinātu riskam pakļauto personu īstermiņa vīzu pieteikumu izskatīšanu;

50. uzsver Saharova balvas kopienas vērtīgo lomu, tostarp ar Saharova stipendiju programmas starpniecību, veicinot labāku izpratni par to, kas ir represijas pret cilvēktiesību aizstāvjiem, to dažādajām sekām un iespējamiem veidiem, kā tās novērst, cita starpā starptautiskā līmenī; aicina vēl vairāk stiprināt Saharova balvas kopienu kā platformu tiešai pieredzei pārkāpumu uzraudzībā, izpratnes veicināšanā un starptautisko tīklu mobilizēšanā;

ES darbības daudzpusējā līmenī, lai uzturētu globālo uz noteikumiem balstīto kārtību

51. atzinīgi vērtē ES centienus sponsorēt vai atbalstīt rezolūcijas ANO Cilvēktiesību padomē un ANO Ģenerālajā asamblejā; pauž bažas, ka nesenie lēmumi samazināt finansējumu Cilvēktiesību padomei un ANO sistēmai kopumā, kurus pieņēmušas valstis, kuras nav ES dalībvalstis, jau ir radījuši jūtamas sekas to spējai pildīt to misiju;

52. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Padomei ir bijusi vadošā loma, risinot problēmas un veicinot globālu normu un standartu izstrādi vairākās ar cilvēktiesībām saistītās jomās, piemēram, ar dzimumu saistīta vardarbība, akadēmiskā brīvība, juristu un žurnālistu aizsardzība, mākslīgais intelekts un cilvēktiesības;

53. pauž dziļas bažas par to, ka SKT, tās amatpersonas un sadarbības partneri saskaras ar draudiem vai uzbrukumiem; atkārtoti apstiprina savu stingro atbalstu ST un SKT kā būtiskām, neatkarīgām un objektīvām tiesu iestādēm; atzinīgi vērtē to, ka ES turpina sniegt finansiālu atbalstu SKT laikā, kad starptautisko tiesu darbība ir īpaši sarežģīta; pauž nožēlu par to, ka joprojām nav izdevies aktivizēt ES Bloķēšanas statūtu, lai aizsargātu SKT no sankciju eksteritoriālas ietekmes;

Eiropas komandas pieeja un demokrātijas atbalsts

54. atzīst, ka ir svarīgi saskaņot cilvēktiesību aizsardzības un veicināšanas pieejas visās ES iestādēs, struktūrās un dalībvalstu pārstāvniecībās, kas iesaistītas ārējā darbībā, un pirmām kārtām, dalībvalstu vēstniecībās un ES delegācijās valstīs, kuras nav ES dalībvalstis, kā arī pilnībā izmantot Parlamenta potenciālu; uzsver, ka elastīgām un koordinētām pieejām arī turpmāk vajadzētu būt iekļaujošām, lai varētu pilnībā darboties ES institucionālā līdzsvara un atsvara sistēma; uzsver, ka Parlamentam ir spēcīga loma ES vērtību un cilvēktiesību ievērošanā, piemēram, izmantojot parlamentāro diplomātiju, starpparlamentāros dialogus un rezolūcijas, veicinot mediāciju un dialoga un kompromisa kultūru, jo īpaši jauno politisko līderu vidū, un nodrošinot pilnvērtīgas iespējas sievietēm parlamentārietēm, cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības un neatkarīgo mediju pārstāvjiem; atkārtoti aicina Komisiju turpināt un paplašināt savu darbību šajās jomās, palielinot atbalstu ES struktūrām; pieņem zināšanai Eiropas komandas demokrātijas iniciatīvas pašreizējo darbu vairākās valstīs; uzskata, ka ciešāka sadarbība starp Parlamenta Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupu, attiecīgajiem Komisijas ģenerāldirektorātiem un EĀDD ievērojami veicinātu demokrātijas atbalsta pasākumus valstīs, kuras nav ES dalībvalstis;

Ieteikumi

55. aicina ES izmantot tās rīcībā esošos instrumentus, lai risinātu arvien pieaugošās problēmas daudzpusējās sadarbības jomā, tādējādi

nodrošinot, ka starptautisko iestāžu darbs joprojām tiek respektēts; aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt atbalstu ANO un visu tās aģentūru darbam, tostarp tā reformā, gan politiskā, gan finansiālā ziņā, lai nodrošinātu atbilstību paredzētajam mērķim, vērstos pret autoritāro un totalitāro režīmu ietekmi un nodrošinātu, ka par globālās pārvaldības pamatu arī turpmāk kalpo multilaterālisms; aicina ES paplašināt savus atbalsta un finansēšanas centienus, lai līdzsvarotu politiski motivētu spiedienu un nodrošinātu neatkarīgas procedūras; atkārtoti uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm daudzpusējos forumos ir jāpauž vienota nostāja; aicina ES delegācijas uzņemties nozīmīgāku lomu daudzpusējos forumos, un šim nolūkam to rīcībā vajadzētu būt pienācīgiem resursiem;

56. aicina atbalstīt ESĪP darbu, palielinot resursus un uzlabojot koordināciju ar ES delegācijām visā pasaulē, un norāda, ka ierobežota pārredzamība un atklātība, piemēram, publisku ziņojumu par valstu apmeklējumiem, darba programmu un prioritātēm trūkums vai īpašas tīmekļa vietnes neesamība, var kavēt sabiedrības kontroli un pārskatatbildību; pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz pastāvīgiem aicinājumiem, Parlaments nav iesaistīts ES īpašā pārstāvja atlases procesā un aicina pārskatīt šo praksi;

57. aicina Komisiju nodrošināt savlaicīgu ES īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai iecelšanu; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt īpašajam sūtnim pietiekamu nepārtrauktību, resursus un pamanāmību, lai efektīvi veicinātu reliģijas vai ticības brīvību visā pasaulē; uzsver, ka regulāra ziņošana Eiropas Parlamentam vēl vairāk stiprinātu pārredzamību un sadarbību šajā jomā;

58. aicina atcelt likumus par apostāzi un likumus par zaimošanu; aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt centienus aizsargāt domas, apziņas, reliģijas vai pārliecības brīvību, izvirzīt šo jautājumu ANO forumos un konsolidēt ES delegāciju ziņojumus par šo jautājumu; aicina Komisijas priekšsēdētājas vietnieci / Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, EĀDD un Komisiju politiskajos un cilvēktiesību dialogos sistemātiski apspriest jautājumu par reliģisko minoritāšu vajāšanu un nodrošināt, ka tiek pilnībā ievērota domas, apziņas, reliģijas vai pārliecības brīvība; aicina Padomi izmantot ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu pret personām un vienībām, kas ir atbildīgas par nopietniem reliģijas vai pārliecības brīvības pārkāpumiem; prasa EĀDD noteikt prioritārās valstis ES rīcībai reliģijas vai pārliecības brīvības jomā un katru gadu ziņot Parlamentam par panākto progresu;

59. mudina visas ES dalībvalstis kā ANO Statūtu, Romas statūtu un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas dalībvalstis pilnībā ievērot kompetento starptautisko tiesu, tostarp ECT, nolēmumus; aicina ES mudināt valstis, kuras nav ES dalībvalstis, tostarp tās galvenos partnerus, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kļūt par Romas statūtu dalībvalstīm; aicina ES un tās dalībvalstis turpināt un

pastiprināt atbalstu SKT ar nepieciešamajiem līdzekļiem, tostarp resursiem un politisko atbalstu; mudina visas dalībvalstis ievērot un atbalstīt visu SKT struktūru darbības un lēmumus, cita starpā — panākot SKT apcietināšanas orderu izpildi; pieprasa SKT, tās amatpersonas un tos, kas ar to sadarbojas, aizsargāt pret draudiem un uzbrukumiem un šajā sakarā atkārtoti aicina Komisiju steidzami aktivizēt Bloķēšanas statūtu, lai aizsargātu Starptautisko Krimināltiesu no sankciju sekām un ļautu tai turpināt darboties pilnīgi neatkarīgi; aicina dalībvalstis cīņā pret nesodāmību piemērot universālu jurisdikciju;

60. aicina Komisiju un EĀDD pieņemt jaunu Dzimumu līdztiesības rīcības plānu laikam pēc 2027. gada, kurā tiktu risināta vajadzība pēc papildu atbalsta dzimumu līdztiesībai un sieviešu tiesībām un ar kuru īpaši tiktu apkarota dzimumbalstīta vardarbība un nodrošināta vajadzība pēc dzimumsensitīvas pieejas humānajai palīdzībai;

61. aicina ES un tās dalībvalstis ierosināt starptautiskajās tiesībās noteikt dzimumaparteīdu par noziegumu pret cilvēci, lai sauktu par to pie atbildības vainīgos; aicina stingri atbalstīt dzimumu aparteīda definīciju, ko ierosinājusi ANO darba grupa sieviešu un meiteņu diskriminācijas jautājumos;

62. prasa bruņotos konfliktos vienmēr aizsargāt civiliedzīvotājus un veidot humānās palīdzības koridorus, kad vien nepieciešams, lai civiliedzīvotāji varētu izvairīties no konfliktiem, un stingri nosoda jebkādus uzbrukumus civiliedzīvotājiem; aicina rezultatīvāk aizsargāt žurnālistus un cilvēktiesību aizstāvjus bruņotos konfliktos, jo pret viņiem īpaši vēršas sakarā ar viņu darbu cilvēktiesību pārkāpumu dokumentēšanā; uzsver, ka mātes un bērni ir pakļauti lielākam bada un nepietiekama uztura riskam;

63. aicina ņemt vērā sieviešu un vīriešu ar invaliditāti līdzdalību drošas un pieejamas infrastruktūras izstrādē rekonstrukcijas procesos pēc bruņotiem konfliktiem vai dabas katastrofām;

64. aicina Komisiju un EĀDD ES rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā laikposmam pēc 2027. gada noteikt skaidrus rādītājus un termiņus, lai novērtētu panākumus, stiprinātu saskaņotību starp ES iekšējām un ārējām darbībām un precizētu labāku saikni starp rīcības plānā izklāstītajām prioritātēm un šaurākām atsauces vērtībām;

65. aicina Komisiju un EĀDD, izstrādājot un īstenojot savu ārējo cilvēktiesību politiku, ciešāk iesaistīt pilsonisko sabiedrību un labāk ņemt vērā apspriežu rezultātus, tostarp apspriesties ar vietējiem aktoriem, kuri ir vistuvāk īstenošanas līmenim;

66. prasa nākamajā DFS paredzēt skaidri noteiktu budžetu cilvēktiesībām, demokrātijai un tiesiskumam ar skaidriem dzimumu līdztiesības mērķiem, kuriem ir pienācīgs finansējums demokrātisko struktūru attīstībai un brīvu mediju izaugsmei, cita starpā kaimiņvalstīs; uzsver,

ka ES budžets ir jāaizsargā arī attiecībā uz tā ārējo dimensiju, jo tas ir svarīgs līdzeklis, lai panāktu partnervalstu lielāku atbilstību cilvēktiesību un demokrātijas standartiem; tāpēc aicina jaunajā instrumentā "Eiropa pasaulē" ārpussavienības partnervalstu finansēšanai ieviest izpildāmas cilvēktiesību klauzulas un stingras demokrātijas klauzulas; aicina izveidot darbības nosacījumu sistēmu, kas cita starpā būtu piemērojama makrofinansiālajai palīdzībai, tirdzniecības preferencēm un vīzu režīma atvieglošanai, paredzot skaidrus kritērijus un izpildāmus tiesiskos mehānismus, lai nodrošinātu atbilstību, tostarp apturēšanas klauzulas gadījumos, ja tiek konstatēti ilgstoši pārkāpumi;

67. uzstāj, ka valstīm, kuras nav ES dalībvalstis un saņem ES atbalstu cilvēktiesību, tiesiskuma vai pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā, saskaņā ar Parīzes principiem ir jāizveido neatkarīgas valsts cilvēktiesību iestādes, piemēram, ombuda biroji; uzsver, ka šādu iestāžu esamībai vajadzētu būt atbalsttiesīguma priekšnosacījumam;

68. aicina ES institucionālos partnerus izpētīt jaunas iespējas lēmumu pieņemšanas uzlabošanai, tostarp kvalificēta vairākuma balsošanu, un, ja tiek izmantotas elastīgākas pieejas, piemēram, Eiropas komandas pieeja, nodrošināt, ka cilvēktiesības tiek pietiekami garantētas;

69. aicina pastiprināt cilvēktiesību dialogus, izmantojot skaidrus kritērijus un sasniedzamos rezultātus, lai katrā attiecīgajā dialoga kārtā varētu skaidri noteikt un novērtēt progresu; aicina cilvēktiesību dialogos un pēcpasākumos sistemātiski un jēgpilni iesaistīt pilsoniskās sabiedrības rīcībspēkus;

70. aicina palielināt šo dialogu un to rezultātu pamanāmību, cita starpā publicējot kopīgu paziņojumu presei, un nodrošināt to, ka šie dialogi ir vērsti uz rezultātiem vai balstīti uz skaidriem kritērijiem, kas ļauj veikt efektīvu uzraudzību, cita starpā izmantojot *ex ante* un *ex post* apspriešanos ar patiesām pilsoniskās sabiedrības organizācijām;

71. aicina stiprināt sadarbību ar Parlamentu apspriežu procesā, kas virza uz dialogiem; turklāt uzsver, ka ES ir jāturpina izdarīt spiedienu, lai dialogi notiktu ES galvenajā mītnē; uzskata, ka pilsoniskajai sabiedrībai un valstu cilvēktiesību iestādēm vajadzētu būt nozīmīgai lomai šo mērķu īstenošanas progresa uzraudzībā;

72. aicina ES turpināt izstrādāt Eiropas un starptautiskus instrumentus, lai garantētu tiesu iestāžu pieejamību un efektīvu tiesisko aizsardzību cilvēkiem, kuri cietuši no uzņēmumu veiktiem cilvēktiesību pārkāpumiem; aicina efektīvi un rūpīgi īstenot pašreizējos ES noteikumus par atbildīgu uzņēmumu rīcību cilvēktiesību, darba tiesību un vides tiesību jomā, piemēram, ES tiesību aktus par pienācīgu rūpību; uzsver, ka ir jāizveido ES rīcībpolitikas un mehānismi, kas spēj rezultatīvi saskaņot ilgtspējīgas pārkārtošanās prasības ar vietējo kopienu iztikas līdzekļu

respektēšanu; aicina ES savā ārpolitikā veicināt un aizsargāt vietējās kopienas un pirmiedzīvotāju tiesības;

73. aicina ES stingri apņemties īstenot Parīzes nolīgumu un uzlabot starptautisko sadarbību klimata jomā; uzsver, ka ir svarīgi visaugstākajā līmenī pievērsties klimata pārmaiņu ietekmei uz mieru un drošību;

74. aicina ES novērtēt to, cik efektīvi darbojas instrumentu kopums cīņā ar dezinformācijas kampaņām pret ES, jo īpaši valstīs, kas saņem nozīmīgu ES humāno un attīstības palīdzību, un ES kandidātvalstīs; prasa ES steidzami atbalstīt uzticamus medijus un informācijas kanālus, kas veicina varas iestāžu atbildīgumu un atbalsta pāreju uz demokrātiju, pienācīgi uzsverot to, ka ir jāievēro plurālisma, pārredzamības un neatkarības principi;

75. atzinīgi vērtē direktīvu, kuras mērķis ir pasargāt žurnālistus un cilvēktiesību aizstāvjus no ļaunprātīgām juridiskām darbībām un stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību; mudina to valstu likumdevējus, kas nav ES dalībvalstis, izstrādāt tiesību aktus, kuriem būtu tāds pats mērķis un kuri tiktu ietverti plašākos centienos veicināt un aizsargāt mediju brīvību un plurālismu; prasa ES uzraudzībā par starptautisko nolīgumu ievērošanu ņemt vērā uzbrukumus mediju brīvībai, kā arī tiesību uz informāciju pastāvīgu un sistemātisku samazināšanos;

76. uzsver, ka ir svarīgi apkarot pret sievietēm, kuras darbojas politikā, žurnālistikā un pilsoniskajā sabiedrībā, vērstu ar dzimumu saistītu dezinformāciju un uzmākšanos tiešsaistē, kuras mērķis ir apklusināt opozīciju, apdraudēt demokrātisko līdzdalību un izplatīt pret ES vērstus vēstījumus; uzsver, ka instrumentā būtu jāiekļauj saistoši pienākumi novērst, mazināt un labot dzimumspecifisku ietekmi uz cilvēktiesībām; aicina veikt samērīgus un efektīvus pretpasākumus un uzlabot uzraudzības instrumentus, lai novērstu un atklātu šādas parādības un reaģētu uz tām, vienlaikus aizsargājot pamattiesības un vārda brīvību; prasa veikt īpašus atbalsta un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu sieviešu žurnālistu, aktīvistu un politiķu drošību tiešsaistē un bezsaistē;

77. aicina veicināt akadēmisko brīvību, kas ir viens no atvērtas un demokrātiskas sabiedrības pamatelementiem;

78. aicina Komisiju un dalībvalstis atzīt transnacionālas represijas par konkrētu cilvēktiesību apdraudējumu, izveidot sistēmas, ar ko tās izsekot, dokumentēt un novērst, nodrošināt apmācību un resursus tiesībaizsardzības iestādēm un saukt pie atbildības vainīgos, tostarp amatpersonas un aģentus un vietējos veicinātājus valstīs, kuras nav ES dalībvalstis; uzsver, ka ES atbildes pasākumos šīs tendences būtu jāintegrē cilvēktiesību vadlīnijās un starptautiskajā sadarbībā;

79. aicina ES un tās dalībvalstis arī turpmāk sniegt un palielināt atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem un pieņemt pienācīgus regulatīvos

aizsardzības pasākumus ES, lai apkarotu transnacionālas represijas;

80. atgādina, ka ES līderībai attiecībā uz mākslīgo intelektu un digitālo diplomātiju ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu modeļus, kas nodrošina augstus cilvēktiesību standartus, kā arī attiecībā uz tās nozīmīgumu un noturību; šajā sakarībā aicina ES paplašināt tās digitālo un mākslīgā intelekta diplomātiju, lai īstenotu Digitālo pakalpojumu aktu[9] un nodrošinātu, ka tehnoloģiju uzņēmumi un sociālo mediju platformas ievēro saistības cilvēktiesību jomā un vēršas pret transnacionālām represijām, tostarp represijām pret cilvēktiesību aizstāvjiem; aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt, ka aktori, kas veicina digitālās transnacionālās represijas, jo īpaši tehnoloģiju nozarē, tiek saukti pie atbildības;

81. atkārtoti uzsver ES vēlēšanu novērošanas misiju nozīmi to uzraudzīto vēlēšanu procesu neatkarīgā un objektīvā izvērtēšanā, ņemot vērā dažu valstu pieaugošo iejaukšanos citu valstu vēlēšanās, izmantojot hibrīdtaktiku, tostarp MI; aicina EĀDD un Komisiju analizēt un ziņot Parlamentam par savām iniciatīvām, kuru mērķis ir risināt problēmas, ko MI rada vēlēšanu procesos; aicina aizsargāt starptautiskos vēlēšanu novērotājus; aicina sekot līdzi šo vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumu pieņemšanai un īstenošanai valstīs, kuras nav ES dalībvalstis, un iekļaut tos kā būtisku elementu ES un attiecīgās trešās valsts attiecību vispārējā sistēmā; uzsver Parlamenta devumu šajās misijās, kas ir būtiska tā ārējās darbības dimensija, kā arī to metodikas izstrādē un uzlabošanā; norāda, ka arvien biežāk valstis atsakās aicināt ES novērot to vēlēšanas, un aicina EĀDD šo situāciju risināt; atzinīgi vērtē Eiropas Demokrātijas fonda darbu un atkārto, ka jāturpina stiprināt tā darbu un resursus; aicina sniegt turpmāku ES finansiālo atbalstu vēlēšanu misiju organizēšanai;

82. aicina stiprināt centienus, lai garantētu minoritāšu līdzdalību sabiedrībā, kā arī palielināt sieviešu un jauniešu pārstāvību vēlēšanu procesos;

83. atkārtoti nosoda visu veidu rasismu, neiecietību, antisemītismu, islamofobiju, kristiešu vajāšanu, ksenofobiju un diskrimināciju rases, etniskās piederības, tautības, sociālās šķiras, invaliditātes, kastas, reliģijas, pārliecības, vecuma, seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes dēļ; aicina pieņemt vai stiprināt mehānismus ziņošanai par diskriminējošu rīcību, kā arī piekļuvi efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, lai palīdzētu izbeigt to personu nesodāmību, kuras iesaistās šādos pasākumos;

84. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz to, ka kristietība pašlaik joprojām ir visvairāk vajātā reliģija pasaulē un šī vajāšana ietekmē

---

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

vairāk nekā 380 miljonus cilvēku, nav Eiropas koordinatora, kas būtu atbildīgs par kristianofobijas apkarošanu, lai gan islamofobijas apkarošanai koordinators ir iecelts;

85. atkārtoti aicina Padomi pieņemt vērienīgu mandātu, lai ES pēc iespējas drīzāk varētu iesaistīties notiekošajās sarunās par ANO juridiski saistošu instrumentu, kas paredzētu uzņēmumu atbildību par cilvēktiesību pārkāpumiem; aicina ES nodrošināt ES un valstu tiesību aktu saskaņošanu ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un stiprināt sadarbību ar citiem reģioniem un globālām organizācijām;

86. aicina sistemātiski īstenot *ex ante* un *ex post* cilvēktiesību novērtējumus un iekļaut stingras izpildāmas cilvēktiesību klauzulas nolīgumos starp ES un valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, papildinot tos ar skaidriem kritērijiem un procedūrām, kas jāievēro pārkāpumu gadījumā; aicina Komisiju un EĀDD nodrošināt, ka spēkā esošajos starptautiskajos nolīgumos iekļautās cilvēktiesību klauzulas tiek aktīvi uzraudzītas un efektīvi īstenotas, tostarp attiecībā uz darbības apturēšanu, un uzlabot saziņu ar Parlamentu par apsvērumiem un lēmumiem saistībā ar to izpildes panākšanu; atkārtoti uzsver, ka gadījumā, ja partnervalstis, tostarp VPS+ shēmas dalībvalstis, pastāvīgi pārkāpj cilvēktiesību klauzulas, ES ir jārīkojas ātri un izlēmīgi, tostarp apturot attiecīgos nolīgumus, ja citas iespējas izrādās neefektīvas;

87. aicina izveidot sūdzību izskatīšanas portālu ES tirdzniecības un finanšu instrumentu ietvaros, iespējams, pielāgojot Komisijas vienoto kontaktpunktu, lai nodrošinātu iespēju iesniegt sūdzības par cilvēktiesību klauzulu neievērošanu; uzsver, ka šim portālam jābūt pieejamam, lietotājiem draudzīgam un pārredzamam, kā arī atvērtam iedzīvotājiem valstīs, kuras nav ES dalībvalstis;

88. mudina rūpīgi uzraudzīt un izvērtēt ES delegāciju spējas, lai nodrošinātu, ka tām visām ir izraudzīts kontaktpunkts cilvēktiesību pārkāpumu gadījumos un ka tiek piešķirti pietiekami resursi, lai rezultatīvi un savlaicīgi reaģētu; iesaka arī ES delegāciju personālu regulāri apmācīt par pašreizējām ES vadlīnijām, kas saistītas ar konkrētiem cilvēktiesību jautājumiem; prasa, lai dalībvalstu vēstniecības aktīvāk iesaistītos cilvēktiesību aizsardzībā un veicināšanā valstīs, kuras nav ES dalībvalstis, aktīvi atbalstot ES delegāciju lomu;

89. vērš uzmanību uz to, ka daudzos pasaules reģionos mikrouzņēmumi un mazie un vidējie uzņēmumi (MMVU) bieži vien ir vietējās ekonomikas dzinējspēks un ka tos arvien vairāk vada sievietes; uzsver, ka pasaulē 90 % uzņēmumu ir MMVU, veidojot 60–70 % no nodarbinātības un 50 % no iekšzemes kopprodukta; uzsver MMVU nozīmi to ieguldījumā Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, proti, attiecībā uz nabadzības izskaušanu un pienācīgiem darba apstākļiem visiem;

90. atkārtoti aicina par prioritāti noteikt cīņu pret korupciju kā faktoru, kas veicina uzbrukumus cilvēktiesībām un demokrātijai; mudina Padomi beidzot pieņemt pretkorupcijas sankciju režīmu, kas jau ilgu laiku bijusi Parlamenta prioritāte;

91. aicina ES pastiprināt diplomātisko ietekmi uz valstīm, kuras turpina piemērot nāvessodu, kas nav savienojams ar tiesībām uz dzīvību un spīdzināšanas aizliegumu, un to darīt, veicinot dialogu un sadarbību cilvēktiesību jautājumos un sniedzot atbalstu tiesu iestāžu reformu izstrādei, kas varētu novest pie nāvessoda atcelšanas;

92. aicina ES atjaunināt Spīdzināšanas izskaušanas regulas[10] darbības jomu, lai ņemtu vērā izmaiņas starptautiskajā drošības aprīkojuma tirgū, izmaiņas tiesībaizsardzības aprīkojuma izmantošanā un ļaunprātīgā izmantošanā, kā arī jaunas problēmas, jo īpaši spīdzināšanu ārpus apcietinājuma un sliktu izturēšanos miermīlīgu protestu apspiešanā; aicina ES veicināt Ženēvas Konvencijas par karagūstekņiem ievērošanu;

93. aicina pastiprināt ES iniciatīvas cilvēku tirdzniecības apkarošanai, galveno uzmanību pievēršot agrīnai identificēšanai, uz cietušajiem (tostarp bērniem) vērstai aizsardzībai un tīklu finansiālai sagraušanai;

94. uzsver, ka, lai pilnībā izmantotu ES pamatnostādņu par cilvēktiesību aizstāvjiem potenciālu, ir nepieciešama rūpīga īstenošana, kā arī visaptveroša pārskatīšana ar mērķi risināt arvien sarežģītāko situāciju saistībā ar cilvēktiesību aizstāvju vajāšanu un aizskaršanu, tostarp digitālos draudus un starpvalstu represijas;

95. aicina plašāk izmantot ES *GHRSR* – ES Magņitska likumu, lai vērstu sankcijas pret personām, kas vajā vai aizskar cilvēktiesību aizstāvjus, tostarp vides un zemes tiesību aizstāvjus;

°

° °

96. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas Savienības īpašajai pārstāvei cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO Drošības padomei, ANO ģenerālsekretāram, ANO Ģenerālās asamblejas 80. sesijas priekšsēdētājam, ANO Cilvēktiesību padomes priekšsēdētājam, ANO Augstajam komisāram

---

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/125 (2019. gada 16. janvāris) par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādai nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai (OV L 30, 31.1.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/125/oj).

cilvēktiesību jautājumos un Eiropas Savienības delegāciju vadītājiem.